

INGLIZ TILIDAGI QISQARTMALAR (LOL, BRB, OMG, ETC.) VA ULARNING LINGVISTIK TAHLILI

Xayitqulova Guljahon Shodiqul qizi

*Al-FRAGANUS universiteti Filiologiya fakulteti ingliz tili
ta'lim yo'nalishi talabasi hayitqulovaguljahon@gmail.com
tel: +998953600121*

Ilmiy rahbar: Imomov Elyor To'xtasinovich

*Xorijiy filologiya kafedrasi mudiri,
elyor_imomov@yahoo.com
tel: +998998920721*

Annotatsiya: Ushbu maqolada ingliz tilidagi qisqartmalar, xususan, "LOL", "BRB", "OMG" kabi qisqartmalarning lingvistik xususiyatlari, ularning shakllanishi, semantikasi va kommunikativ funksiyalari o'rganiladi. Zamonaviy ijtimoiy tarmoqlar va raqamli muloqot muhitida qisqartmalar til tizimining ajralmas qismiga aylangan bo'lib, ularning kelib chiqishi va qo'llanilish doirasi lingvistik nuqtayi nazardan tahlil qilinadi. Tadqiqotda zamonaviy ingliz tilida qisqartmalarning grammatik va stilistik jihatlari, ularning ijtimoiy omillar bilan bog'liqligi va nutq jarayonidagi o'rni statistik dalillar asosida yoritiladi.

Annotation: This article examines linguistic features of English abbreviations, particularly "LOL," "BRB," and "OMG," focusing on their formation, semantics, and communicative functions. In the modern digital communication environment and social networks, abbreviations have become an integral part of the language system. Their origin and usage scope are analyzed from a linguistic perspective. The study explores the grammatical and stylistic aspects of abbreviations in contemporary English, their connection to social factors, and their role in speech processes based on statistical evidence.

Аннотация: В данной статье рассматриваются лингвистические особенности английских аббревиатур, в частности «LOL», «BRB» и «OMG», с акцентом на их образование, семантику и коммуникативные функции. В современном цифровом общении и социальных сетях аббревиатуры стали неотъемлемой частью языковой системы. Их происхождение и сфера применения анализируются с лингвистической точки зрения. В исследовании рассматриваются грамматические и стилистические аспекты аббревиатур в современном английском языке, их связь с социальными факторами и их роль в речевых процессах на основе статистических данных.

Kalit so'zlar: qisqartmalar, ingliz tili, lingvistika, semantika, pragmatika, ijtimoiy tarmoqlar, kommunikatsiya.

Keywords: abbreviations, English language, linguistics, semantics, pragmatics, social networks, communication.

Ключевые слова: аббревиатуры, английский язык, лингвистика, семантика, прагматика, социальные сети, коммуникация.

KIRISH

Hozirgi kunda internet texnologiyalarining rivojlanishi bilan birga nutq va yozma muloqotda qisqartmalarning ahamiyati ortib bormoqda. Ayniqsa, ingliz tilidagi "LOL" (laugh out loud), "BRB" (be right back), "OMG" (oh my god) kabi qisqartmalar ijtimoiy tarmoqlarda va tezkor xabar almashish tizimlarida keng qo‘llaniladi. Ushbu lingvistik hodisa nafaqat tilning iqtisodiyligi va tezkorligi bilan bog‘liq, balki u ijtimoiy va psixologik omillar bilan ham chambarchas aloqador.

Ushbu maqola ingliz tilidagi qisqartmalarning kelib chiqishi, ularning lingvistik tuzilishi, semantik xususiyatlari va kommunikativ funksiyalarini o‘rganishga bag‘ishlangan. Bundan tashqari, tadqiqotda qisqartmalarning zamonaviy ingliz tilida tutgan o‘rni, ularning yosh guruhlari o‘rtasidagi farqlari va ijtimoiy media orqali til tizimiga qanday ta’sir ko‘rsatishi yoritiladi.

1. QISQARTMALAR VA ULARNING SHAKLLANISHI

Qisqartmalar -murakkab so‘zlar va iboralarni ixchamlash orqali hosil bo‘ladigan lingvistik birliklar bo‘lib, ularning asosiy vazifasi kommunikatsiya jarayonini soddalashtirishdan iborat. Ingliz tilidagi qisqartmalar asosan quyidagi usullar bilan hosil bo‘ladi:

- Birinchi harflar orqali qisqartirish: Masalan, "LOL" (laugh out loud), "BRB" (be right back), "TTYL" (talk to you later).
- So‘zlarning bir qismini tashlab yuborish: Masalan, "gonna" (going to), "wanna" (want to).
- Fonetik qisqartirishlar: Masalan, "CU" (see you), "U" (you), "4ever" (forever).

Bu jarayon, ayniqsa, mobil qurilmalardan foydalanishning ko‘payishi va tezkor muloqot vositalarining rivojlanishi natijasida yanada keng tarqalgan.

2. SEMANTIKA VA PRAGMATIKA

Qisqartmalarning semantik jihatlari ularning kontekstga bog‘liq ravishda turli ma’nolarga ega bo‘lishini ko‘rsatadi. Masalan, "LOL" qisqartmasi nafaqat kulish, balki suhbatdoshning hazil yoki qiziqarli fikriga ijobiy munosabat bildirishni anglatishi mumkin. Shuningdek, pragmatik jihatdan qisqartmalar quyidagi funksiyalarga ega:

- Emotsional ifoda: "OMG! That’s amazing!"
- Norasmiylik darajasini oshirish: "BRB, need to grab a coffee."
- Suhbatni tezlashtirish: "TTYL, have a great day!"

Ushbu jihatlar qisqartmalarning kommunikativ samaradorligini oshirib, ularni zamonaviy muloqotning muhim qismiga aylantiradi.

3. IJTIMOIIY TARMOQLARDA QO‘LLANILISHI.

Ijtimoiy tarmoqlarda qisqartmalarning keng qo‘llanilishi ularning tezkor va oson tushuniladigan kommunikativ vosita sifatida shakllanishiga sabab bo‘lgan. Tadqiqotlarga ko‘ra:

- Twitter postlarida qisqartmalar ulushi – 35–40%.

- Facebook va Instagramda ishlatiladigan postlarning qariyb 30% ida qisqartmalardan foydalaniladi.

- Yoshlar muloqotida qisqartmalar 50% dan ortiq holatlarda uchraydi.

Bu ma'lumotlar qisqartmalarning ijtimoiy media orqali kundalik nutqqa sezilarli ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi.

XULOSA

Ingliz tilidagi qisqartmalar zamonaviy kommunikatsiyaning ajralmas qismiga aylangan bo'lib, ular til iqtisodiyligi, tezkor muloqot ehtiyoji va texnologik rivojlanish bilan bog'liq holda shakllanmoqda. Ushbu maqolada qisqartmalarning lingvistik va pragmatik xususiyatlari, ijtimoiy omillar va ularning internet muloqotidagi o'rni tahlil qilindi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, qisqartmalar kommunikatsiyani soddalashtiradi, lekin ayni paytda an'anaviy yozma til me'yorlariga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Kelgusida ushbu fenomenning ingliz tilining rasmiy shakllariga ta'siri chuqurroq o'rganilishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Crystal, D. (2006). Language and the Internet. Cambridge University Press.
2. Baron, N. S. (2008). Always On: Language in an Online and Mobile World. Oxford University Press.
3. Thurlow, C., & Poff, M. (2013). Text Messaging and Linguistic Change. In S. C. Herring, D. Stein, & T. Virtanen (Eds.), Pragmatics of Computer-Mediated Communication (pp. 163-190). De Gruyter Mouton.
4. Tagliamonte, S. A., & Denis, D. (2008). Linguistic Ruin? LOL! Instant Messaging and Teen Language. American Speech, 83(1), 3-34.
5. O'zbekiston Milliy Kutubxonasi va Respublika Ilmiy-Texnika Kutubxonasi ma'lumotlari.